

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001850

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гречанівська Тетяна Юріївна

2. Tetiana Hrechanivska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: віолончель

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: -----, Суми, Сумський р-н., 00000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13315

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Еволюція функціонального призначення віолончелі у західноєвропейській музиці XVII – XVIII століття
2. The Evolution of the Functional Purpose of the Cello in Western European Music of the 17th – 18th Centuries

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячено темі еволюції функціонального призначення віолончелі, що відбувалась у західноєвропейському музичному мистецтві протягом XVII – XVIII століть. Здійснено комплексне вивчення становлення конструкційних особливостей інструменту, його функціонального призначення та специфіки розвитку віолончельного виконавства в зазначений період. Мета дослідження – висвітлити та теоретично обґрунтувати становлення основних функцій віолончелі у взаємозв'язку із розвитком віолончельного виконавства в західноєвропейському музичному мистецтві XVII – XVIII століття. У Першому розділі «Віолончель в західноєвропейській музичній культурі XVII – XVIII століть» досліджено історичний шлях розвитку віолончелі, як хордофону, що потрапив у західноєвропейські країни зі Сходу. У Другому розділі «Риторика як інструмент виконавської виразності музичного мистецтва XVII – XVIII століть» висвітлено питання риторики виконавського стилю, як одного з інструментів виразності в музичному

мистецтві XVII – XVIII століть. У Третньому розділі «Функціональне призначення віолончелі у контексті виконавської практики XVII – XVIII століть» представлено функціональні віолончельні напрямки через виконавську музичну концепцію вокально-інструментальних та сольних творів XVII – XVIII століть. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше в українському музикознавстві: – здійснено комплексне вивчення питань становлення конструкційних особливостей інструменту, функціонального призначення віолончелі та специфіки віолончельного виконавства в західноєвропейському музичному мистецтві XVII – XVIII століть. – конкретизовано поняття «функціональне призначення віолончелі» як симбіоз трьох основних напрямків супровід – облігато – соло. – висвітлено становлення функціональної специфіки віолончельного виконавства через жанрову складову творів кінця XVII – XVIII століть. – визначено особливості риторичної звукової стилістики та висвітлено теоретичні уявлення щодо її реалізації у віолончельному виконавстві. – виявлено взаємозв'язок між розвитком віолончельних функцій і інструментальної специфіки та формуванням ансамблевого музичного репертуару кінця XVII – XVIII століть. – проаналізовано працю Джуді Тарлінг «Барокова гра на струнних інструментах для винахідливих учнів», що містить різні аспекти теоретичного, методичного і практичного характеру щодо настанов історичного інформованого виконавства гри на струнних інструментах, в тому числі віолончелі, творів окресленого періоду. – презентовано виконавський аналіз музичного твору українського композитора XVIII століття – Сонати для скрипки та басо континуо 7 М. Березовського в редакції О. Шуміліної із залученням віолончелі в якості супроводу басо континуо. Практичне значення одержаних результатів. Джерельна база та матеріали роботи представляють інтерес для професійних музикантів, мистецтвознавців, культурологів і можуть бути використаними в освітньому процесі закладів вищої, середньої професійної та початкової музичної освіти в курсах «Спеціальність: віолончель», «Історія смичкового мистецтва», «Історія віолончельного виконавства», «Історія західноєвропейської музики барокової доби», «Камерний ансамбль», «Вокальний ансамбль», «Аналіз музичних творів» тощо; а також при написанні наукових праць на відповідну тематику, в процесі оновлення змісту навчальних дисциплін та розроблення окремих тем. Одержані результати сприяють розширенню теоретичних знань та виконавських можливостей для всіх, хто має причетність до музичного мистецтва досліджуваного періоду та віолончельного виконавства зокрема.

2. The dissertation is devoted to the evolution of the functional purpose of the cello, which took place in Western European musical art during the 17th – 18th centuries. A comprehensive study of the formation of the structural features of the instrument, its functional purpose and the development of the cello performance specificity of the specified period has been carried out. The purpose of the dissertation is to highlight and theoretically substantiate the formation of the main functions of the cello in connection with the development of cello performance in Western European musical art of the 17th and 18th centuries. The methodological basis of the dissertation was the basic principles of modern musicology: historical, cultural, systemic, comparative, textual, analytical, typological, comparative. The First Chapter, “The cello in Western European musical culture of the 17th – 18th Centuries”, explores the historical path of development of the cello as a chordophone that came to Western European countries from the East. The Second Chapter “Rhetoric as a tool of expressive performance in musical art of the 17th – 18th centuries” highlights the issue of the rhetoric of performing style as one of the instruments of expressiveness in the musical art of the 17th – 18th centuries. In the Third Chapter “The functional purpose of the cello in the context of performance practice of the 17th – 18th centuries” of the dissertation, functional cello directions are presented through the performance musical concept of vocal instrumental and solo works of the 17th – 18th centuries. The scientific novelty of the research lies in the fact that for the first time in Ukrainian musicology: – a comprehensive study of the formation of the structural features of the instrument, the functional purpose of the cello, and the specifics of cello performance in Western European musical art of the 17th – 18th centuries has been carried out. – the concept of “functional purpose of the Cello” is specified as a symbiosis of three main directions: accompaniment – obbligato – solo. – the formation of the functional specificity of cello performance is highlighted through the genre component of works of the late 17th – 18th centuries. – the features of rhetorical sound stylistics are identified and theoretical ideas regarding its implementation in cello performance are highlighted. – the relationship between the development of cello functions and instrumental specificity and the

formation of the ensemble musical repertoire of the late 17th – 18th centuries has been revealed. – Judy Tarling's work "Baroque String Playing for ingenious learners" was analyzed, which contains various theoretical, methodological and practical aspects of the guidelines for historically informed performance of string instruments, including Cello, of works of the outlined period. – a performance analysis of a musical work by a Ukrainian composer of the 18th century – Sonata for Violin and Basso Continuo by M. Berezovsky, edited by O. Shumilina, with the involvement of the cello as an accompaniment to the basso continuo, is presented. Practical significance of the results obtained. The source base and materials of the work are of interest to professional musicians, art historians, cultural scientists and can be used in the educational process of institutions of higher, secondary professional and primary music education in the courses "Specialty: Cello", "History of Bowed Art", "History of Cello Performance", "History of Western European Music of the Baroque Era", "Chamber Ensemble", "Vocal Ensemble", "Analysis of Musical Works", etc.; as well as when writing scientific papers on relevant topics, in the process of updating the content of academic disciplines and developing individual topics. The results obtained contribute to the expansion of theoretical knowledge and performance opportunities for everyone involved in the musical art of the studied period and cello performance in particular.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гречанівська Т. Ю. Функціональна роль віолончелі в сольних кантатах Г. Ф. Генделя. Культурологічна думка: зб. наук. пр. Київ : Інститут культурології Нац. акад. мистецтв України, 2022. № 22. Т. 2. С. 63-71. DOI : <https://doi.org/10.37627/2311-9489-22-2022-2.63-71>
- Гречанівська Т. Ю. Барокова соната в контексті розвитку віолончельного виконавства. Музикознавча думка Дніпропетровщини : збірник наукових праць КВНЗ «Дніпровська академія музики» ДОР. Дніпро, 2022. Вип. 22(1). С. 334 – 349. DOI : <https://doi.org/10.33287/222225>
- Гречанівська Т.Ю. Сольні твори для віолончелі кінця XVII — початку XVIII ст. як індикатор розвитку західноєвропейського виконавського мистецтва. Fine Art and Culture Studies : науковий журнал Волинського нац. університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2023. Вип. 4. С. 20-27. DOI : <https://doi.org/10.32782/facs-2023-4-3>
- Гречанівська Т. Ю. Функціональне призначення віолончелі в західноєвропейській музиці барокової доби. Захід-Схід: культура і мистецтво : мат-ли міжнар. наук.-творч. інтернет-конф. (ОНМА імені А. В. Нежданової, 24-25 вересня 2021 року). Одеса : Астропринт, 2022. С. 47-49.
- Гречанівська Т. Ю. Віолончельна соната І. І. Лизогуба у контексті історико-стильових аспектів розвитку українського віолончельного виконавства. Мистецька освіта у міждисциплінарному вимірі : матеріали II Всеукр. науково-практ. конф. з міжнар. участю (Харків. нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди, 13-14 червня 2023 року). Харків, 2023. С. 37-39.
- Гречанівська Т. Ю. Віолончель в сонаті для скрипки та басы континуо М. Березовського: до 280-річчя від дня народження композитора. Ювілейна палітра 2025: пам'ятні дати української музичної культури : статті за мат. лами IX всеукраїнської науково-практичної конференції (СумДПУ імені А. С. Макаренка, 5 – 6 грудня 2025 року). Суми, 2025. С.12-19.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U107489

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зав'ялова Ольга Костянтинівна

2. Olha Zavialova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Алла Олексіївна

2. Alla Melnyk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5811-8958

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зосім Ольга Леонідівна
2. Olha L. Zosim

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7546-094X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шадріна-Личак Ольга Віталіївна
2. Shadrina-Lychak Olga Vitalijevna

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоменко Андрій Юрійович
2. Andrii Y. Yeromenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Устименко-Косоріч Олена Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Устименко-Косоріч Олена Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Чистякова Ірина Анатоліївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна